

часцю, яна мае рад спецыфічных асаблівасцей, якія студэнту неабходна добра засвоіць.

Трэба адзначыць, што ў рамках самой публіцыстыкі сфарміраваліся асобныя тэматычныя разнавіднасці, апаеядальныя формы і жанры.

Адну групу сярод іх складаюць вядомыя нам жанры газетна-часопісвай публіцыстыкі: карэспандэнцыя, каментарый, рэпартаж, артыкул і іншы.

Другая група -- гэта жанры аратарскай (вуснай) публіцыстыкі: выступленне, даклад, прамова, гутарка.

Трэцюю групу складаюць творы мастацкай публіцыстыкі. Гэта нарысы, лірычныя замалёўкі і іншыя жанры. Яны характарызуюцца мастацкай выразнасцю, эмацыянальнасцю, філасофскім абагульненнем. Менавіта ў творах мастацкай публіцыстыкі спалучэнне якасцей публіцыста як даследчыка і мастака выяўляецца непаўторна.

Характэрным для рэжысёра свят з'яўляецца тое, што, ажыццяўляючы мастацкае, маральнае, адміністрацыйнае кіраўніцтва пэўным калектывам людзей, ён у сваёй практыцы не можа мінуць публіцыстычнае слова як сродак пераканання, выхавання і распаўсюджвання ведаў. А гэта патрабуе ад рэжысёра ўмення быць самому пераканаўчым, здольным захапіць сваёй задумай, заразіць аўдыторыю жывым эмацыянальным словам, падпарадкаваць сваёй волі.

Чарняк Ю.М.,
канд. мастацтвазнаўства,
дацэнт

УПЛЬЎ ФЕСТИВАЛЯЎ НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ НА ЭСТЭТЫКУ СУЧАСНАГА ПРАФЕСІЙНАГА МАСТАЦТВА

У пэрагу раёнаў Рэспублікі Беларусь адраджалася даўняя традыцыя правядзення фестываляў народнай творчасці раённага, рэгіянальнага маштабаў. Больш дзесяцігоддзя праходзяць «Браслаўскія зоры» на Віцебшчыне, «Палескі карагод» на Брэсчыне, аналагічныя фестывалі ў Мозыры і Тураве на Гомельшчыне, у Мядзелі, Слупку, Чэрвені на Міншчыне, а таксама ў іншых месцах. Не абмежаваныя жанравымі рамкамі і не заўсёды мэтанакіраваныя, яны тым не менш сталі выдатнай магчымасцю ўсплёску народных дараванняў, выкапання старых і новых песень, танцаў, музычных твораў. Іх вопыт, безумоўна, увабралі ў сябе фестывалі апошніх 4 гадоў, якія актыўна множацца і, што асабліва каштоўна, набываюць добра дасведчаных кіраўнікоў і глумачальнікаў. Гэтым фестывалем спадарожнічае новы ўзровень асэнсавання і прафесійнага вывучэння з пункту гледжання адраджэння нацыянальных фальклорных вытокаў і традыцый. Найбольш паказальныя ў гэтым сэнсе харэаграфічныя фестывалі 1990 г. ў Гародні, потым «Пярэзвы» ў 1992

годзе ў Бабруйску (як агляд калектываў Гомельшчыны і Магілёўшчыны), а ў наступным 1993 годзе -- ў Чачэрску, рэспубліканскі фестываль сямейнай творчасці, які праходзіў у студзені 1994 года ў Словіме. Асноўныя вынікі гэтых фестываляў -- вывятленне рэгіянальных асаблівасцей у розных жанрах народнай творчасці (у тым ліку строяў), што набывае ўсё больш важнае значэнне для пашырэння і распаўсюджвання фальклорна-этнаграфічных ведаў.

Але самае, можа быць, істотнае і нечаканае грунтуецца на тым, што магутна заявіўшая пра сябе тэма адраджэння вытокаў беларускага фальклору адлюстравалася ў прафесійнай творчасці розных напрамкаў і жанраў. І менавіта гэты ўплыў з асаблівай выразнасцю выявіўся на міжнародных фестывалях, таму што супастаўленне сучасных тэндэнцый у мастацтвах розных краін найбольш відавочна выяўляе характэрныя рысы нацыянальнага.

Аб гэтым ярка сведчаць пошукі беларускіх тэатральных рэжысёраў, спектаклі якіх былі накіраваны на Міжнародным фестывалі ў Мінску «Студыйныя каляды-91». У пастаноўках «Сялянская вайна» І.Кафта (мінскі тэатр-студыя «Дзе-Я», рэж.М.Трухан), «Янка Купала» (Мінскі тэатр гістарычнай камедыі і драмы, рэж.В.Матросаў), «Смешныя і грэшныя людзі мае» паводле Я.Купалы і Л.Радзевіча (Мінскі музычна-драматычны тэатр) з поўнай яснасцю адчувалася, што тэатральны спектакль пакідае звычайныя каванічныя формы, каб наблізіцца да абраду, рытуалу, умоўных формаў народнага тэатра-відовішча.

Не менш выразная карціна склалася і на паказах беларускіх лялечных тэатраў у дні 2-га Міжнароднага фестывалю ў Мінску ў маі 1993 г. Пры тым, што спектаклі чатырох гаралоў Беларусі «Зялёўкі (Магілёў, рэж.А.Жугжда), «Цар Град» (Мінск, рэж.А.Ляляўскі), «Тутэйшыя» (Гродна, рэж.М.Андрэсёў) і «Папялушка» (Віцебск, рэж.В.Клімчук) зусім розныя, па сведчанню крытыкі, «самая агульная, характэрная рыса, якая вылучыла іх з фестывальнага кантэксту, -- гэта схільнасць да фальклору».

І яшчэ адно цікавае назіранне, што ляжыць у рэчлівым гэтых разважанняў. На 2-м Міжнародным фестывалі-семінары «Я люблю балет», які быў ажыццяўлены ў 1993 годзе, адзначалася пчодрая эмацыянальнасць танцаў «народнікаў». Фестываль заўсёды -- паказ дасягненняў. Відавочна, што дасягненні мастацтваў Беларусі -- гэта перш за ўсё адраджэнне нацыянальнай спадчыны.